Місячний Економічний Моніторинг України

- Робота Верховної Ради була заблокована у вересні.
- Реальний ВВП скоротився на 17,8% дпр у другому кварталі.
- Фонд державного майна України відмовився продати Одеський припортовий завод за 5 млрд. грн.
- Дефіцит рахунку фінансових операцій у серпні склав 2,6 млрд. дол. США внаслідок великих виплат по зовнішньому боргу та високого попиту на готівкову іноземну валюту.
- Уряд схвалив проект бюджету на 2010 рік з дефіцитом 47 млрд. грн.
- Безробіття, обчислене за методологією МОП, зменшилось до 8,6% у другому кварталі.
- Інфляція становила 15,0% дпр у вересні.
- "Нафтогаз" запропонував реструктуризацію єврооблігацій.
- Тема Місяця: Бюджет

№10 (108)
жовтень
2009

Населення: 46,4 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 32%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 27%
Експорт: Росія 26%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 28%, ЄС 37%

Політика: Український парламент став заручником політичної боротьби

Протягом вересня робота українського парламенту залишалась паралізованою. Депутати від Партії регіонів блокували трибуну, а також стіл Голови Верховної Ради, що унеможливлювало проведення пленарних засідань. Як привід для блокування Верховної Ради Партія регіонів використала відмову проурядових фракцій внести до порядку денного питання про розгляд пакету законопроектів щодо підвищення соціальних стандартів. Цими законопроектами передбачається поступове збільшення прожиткового мінімуму, що призведе до суттєвого зростання мінімальних зарплат та пенсій. Уряд розкритикував запропоноване підвищення як безвідповідальний та популістський крок за існуючих проблем з наповненням бюджету. Блокування парламенту було знято лише на початку жовтня після прийняття законопроектів щодо соціальних стандартів у першому читанні.

Реальний сектор: Скорочення реального ВВП сповільнилось у другому кварталі

Відповідно до оновленої оцінки Держкомстату падіння реального ВВП сповільнилось до 17,8% дпр у другому кварталі з 20,3% дпр у першому кварталі 2009 року. З боку попиту, зменшення дефіциту зовнішньої торгівлі і повільніше скорочення запасів сприяли покращенню показників ВВП. Водночас внутрішній попит продовжив падіння. Скорочення валового нагромадження основного капіталу прискорилось до 57,8% дпр, оскільки не відбулось сезонного посилення інвестиційної активності. Державне споживання впало на 5,8% дпр у другому кварталі у порівнянні із зростанням у 1,8% дпр за перші три місяці року внаслідок незмінного обсягу номінальних заробітних плат у державному секторі. Падіння кінцевого споживання домогосподарств стабілізувалось і становить 11,6% дпр вже другий квартал поспіль. З боку виробництва, показники доданої вартості у машинобудуванні і транспорті покращились найбільше.

У серпні скорочення промислового виробництва сповільнилось до 23,3% дпр завдяки помітному приросту випуску порівняно з попереднім місяцем, якщо врахувати зміну кількості робочих днів. В липні було 23 робочі дні, в серпні – 20. Значне покращення було також зафіксовано у секторах будівництва та вантажних перевезень, тоді як падіння роздрібної торгівлі стабілізувалось на рівні 15,9% дпр за вісім місяців 2009 року.

Галузеві тенденції: Приватизаційний провал року

Приватизація. Незважаючи на заборонні судові рішення та дії з боку Президента, спрямовані на блокування продажу, аукціон із продажу Одеського припортового заводу, державного хімічного підприємства із потужностями для транзиту аміаку, відбувся 29 вересня. Це найбільший об'єкт, що приватизується цього року. До

Квартальна динаміка споживання та інвестицій

Джерело: Держкомстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.kiev.ua

участі в аукціоні було допущено три учасники: «Азот-Сервіс» (Росія, дочірня компанія «Сібур-Холдинг»), «Нортіма» (Україна) та «Фрунзе-Флора» (Україна). Початкова ціна заводу, встановлена Фондом державного майна, становила 4 млрд. грн., хоча поточна ринкова ціна об'єкту становить приблизно 8 млрд. грн. «Нортіма» запропонувала 5 млрд. грн. і виграла аукціон. Однак після закритого обговорення Конкурсна комісія визнала аукціон таким, що не відбувся, через підозру у змові учасників. «Нортіма» стверджує, що є добросовісним покупцем та оскаржуватиме результати в суді. Незалежно від можливого рішення суду, дана справа демонструє невизначеність політики у сфері приватизації та неефективність приватизаційних механізмів та підриває інвестиційний клімат в країні. Також відмова у продажу Одеського припортового заводу різко знижує шанси виконання плану приватизації у 2009 році.

Сільське господарство. Уряд додав експортерів спирту, пшеничного та житнього борошна, а також соняшникової олії до переліку компаній, що можуть отримати зерно з Аграрного Фонду у рахунок відшкодування ПДВ. Ціни на зерно у такому разі визначаються з врахуванням цін, що склалися на акредитованих аграрних біржах, а отже можуть відрізнятися від ринкових. Не зважаючи на це, певна частина зернотрейдерів, що отримали право купівлі зерна у рахунок відшкодування ПДВ у лютому 2009 року, вже скористалися цим правом, не чекаючи повернення ПДВ у грошовій формі. За оцінками уряду, запаси зерна дозволять відшкодувати близько 1 млрд. грн. заборгованості з ПДВ. Цієї суми не достатньо для задоволення усіх можливих заяв на таке відшкодування. Тим не менш, продаж «бартерного зерна» на внутрішньому ринку може призвести до помітного зниження закупівельних цін, що є невигідним для безпосередніх виробників зерна.

Зовнішній сектор: Дефіцит фінансового рахунку суттєво збільшився в серпні

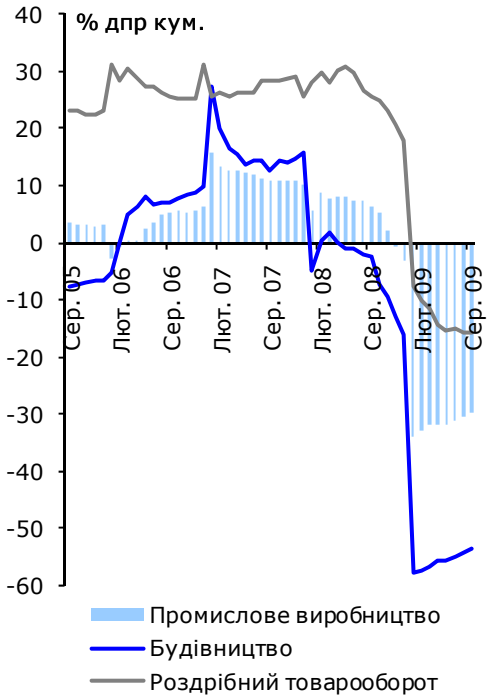
В серпні рахунок поточних операцій був майже збалансованим, оскільки дефіцит торгівлі товарами компенсувався профіцитом торгівлі послугами та поточними трансфертами. За перші вісім місяців 2009 року дефіцит поточного рахунку сягнув 1,1 млрд. дол. США. Таким чином, він значно покращившись порівняно з минулорічним дефіцитом на рівні 8,1 млрд. дол. США. Незважаючи на відновлення експорту металів та зростання експорту сільськогосподарської продукції в серпні, падіння експорту товарів прискорилось до 48,4% дпр в доларовому еквіваленті в січні-серпні порівняно з 46,4% в першій половині 2009 року. Прискорення пояснюється ефектом бази, оскільки влітку 2008 року експорт товарів зростав рекордними темпами. Восьмимісячний імпорт товарів зменшився на 53,0% дпр в доларовому еквіваленті.

Стан рахунку фінансових операцій був гіршим. У серпні дефіцит рахунку сягнув рекордних 2,6 млрд. дол. США, таким чином перевищивши показник другого кварталу, оскільки високі заплановані боргові виплати співпали зі значним попитом на іноземну готівку поза банками та майже повною відсутністю притоку прямих іноземних інвестицій. Як наслідок, дефіцит за вісім місяців року збільшився до 9,7 млрд. дол. США. Високі виплати по борговим зобов'язанням плануються до кінця року.

Фіскальна політика: Уряд подав проект Державного бюджету на 2010 рік до Верховної Ради

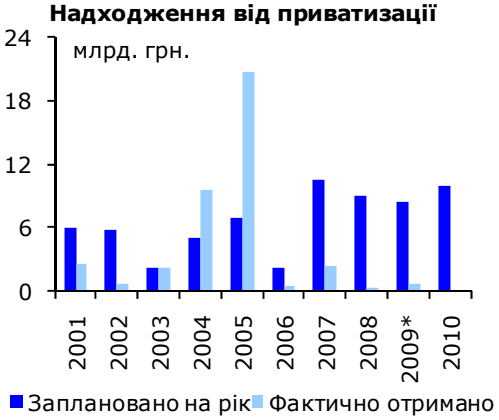
15 вересня Уряд подав до Верховної Ради проект Державного бюджету на 2010 рік. Доходи Державного бюджету базуються на незмінному податковому законодавстві та передбачені на рівні 284,7 млрд. грн. (24,2% від ВВП). Видатки становитимуть 324,3 млрд. грн. (27,5% від ВВП), а дефіцит Державного бюджету досягне 4,0% від ВВП (46,7 млрд. грн.). Законопроект передбачає певні зміни в структурі видатків. Зокрема, посилиться роль видатків на виконання загальнодержавних функцій (в тому числі на обслуговування боргу та фінансування Стабілізаційного фонду)

Тенденції реального сектору

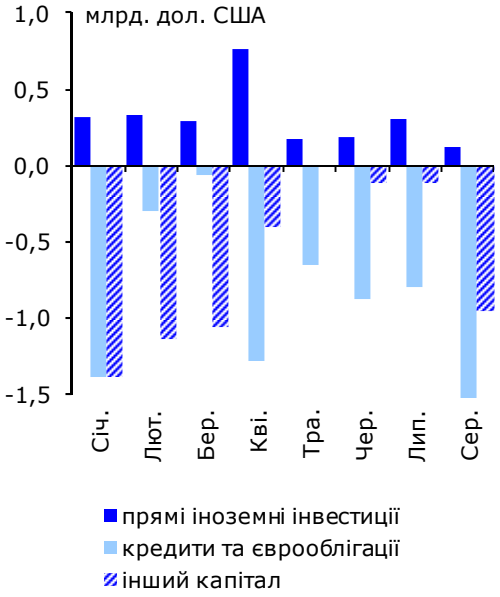
Джерело: Держкомстат

Надходження від приватизації

Джерела: Державне казначейство України, ФДМУ, проект Державного бюджету України на 2010 рік
Примітка: * станом на 01/09/2009

Фінансовий рахунок у 2009 році

Джерело: НБУ

за рахунок зменшення частки видатків на інші цілі, зокрема, на освіту, оборону, громадський порядок та здійснення економічної діяльності. Проте останній напрям може бути профінансовано за рахунок Стабілізаційного фонду за умови його наповнення. Внутрішні запозичення залишаються головним джерелом фінансування дефіциту Державного бюджету. Крім того, за рахунок надходжень від приватизації ВАТ «Укртелеком» та чотирьох енергогенеруючих компаній планується залучити 10 млрд. грн.

Найбільшою новацією проекту Бюджету є реформа у сфері міжбюджетних відносин, відповідно до якої пропонується встановити прямі відносини Державного бюджету з усіма місцевими бюджетами, в тому числі, з бюджетами сіл та селищ. Таким чином, Міністерство фінансів буде змушено здійснювати розрахунок міжбюджетних трансфертів для 12 032 місцевих бюджетів (проти 691 у 2009 році). Забезпечення децентралізації державних фінансів є вкрай важливим для України. Водночас дуже ймовірно, що часткова реформа, передбачена законопроектом, провалиться, що дискредитує загальну концепцію реформи міжбюджетних відносин.

Протягом січня-серпня план доходів загального фонду Державного бюджету був повністю виконаний передусім за рахунок зменшення планових показників при перегляді помісячного розпису Міністерства фінансів. Доходи Державного бюджету (загальний фонд) продовжували стрімко скорочуватись і впали на 17,6% дпр через різке зменшення надходжень від ПДВ та податку на прибуток підприємств. Водночас, доходи від акцизного збору зросли на 57,4% дпр внаслідок підвищення ставок. Виконання видатків загального фонду Державного бюджету становило 96,1% від плану. Це на 0,8% вище, ніж у попередньому році. Підвищення витрат було профінансовано за рахунок дефіциту, який досяг станом на початок вересня 18,2 млрд. грн. (загальний фонд).

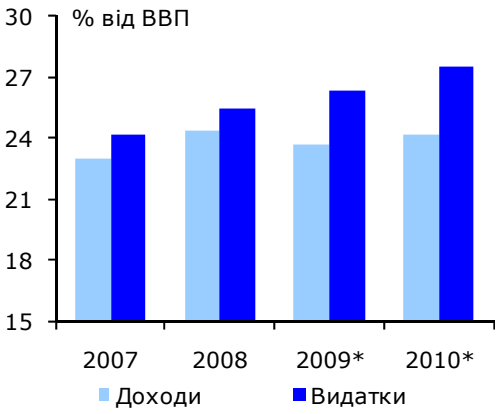
Соціальна політика: Соціальні стандарти помірно зростуть в 2010 році

Соціальні стандарти. Відповідно до проекту Державного бюджету на 2010 рік соціальні стандарти будуть помірно підвищенні. Прожитковий мінімум буде поступово збільшений та зросте в середньому на 4,7% порівняно з рівнем 2009 року. Мінімальна заробітна плата, яка починаючи з 1 грудня 2010 року буде дорівнювати прожитковому мінімуму для працездатних осіб, також дещо зросте. В той самий час, заробітні плати в державному секторі залишаться майже незмінними, оскільки прив'язка заробітних плат цього сектору до мінімальної заробітної плати відновиться тільки в грудні 2010 року.

Уряд пообіцяв забезпечити мінімальну пенсійну виплату, вищу за прожитковий мінімум для непрацездатних осіб, таким чином знову призупиняючи функціонування стандартного механізму призначення пенсій. Наступного року видатки Пенсійного фонду прогнозуються на рівні 15,1% від ВВП. Уряд запланував 36,3 млрд. грн. трансферту для фінансування державних пенсійних програм. Додатково 17,9 млрд. грн. будуть спрямовані на покриття дефіциту Пенсійного фонду. В результаті трансфер з Державного бюджету в Пенсійний фонд становитиме 17,7% загальних видатків Державного бюджету. Таким чином, пенсійна система в Україні залишається слабкою, що не дозволяє продовжити пенсійну реформу.

Доходи домогосподарств. За даними Держкомстату в другому кварталі 2009 року реальні наявні доходи скоротилися на 8,3% дпр, уповільнюючи своє падіння з 12,9% дпр в першому кварталі. Номінальні доходи збільшились на 5,5% дпр. Помірне збільшення заробітних плат та скорочення безробіття призвело до зменшення темпів падіння доходів від заробітної плати, які скоротилися на 10,9% дпр. Доходи від соціальної допомоги та поточних трансфертів скоротилися тільки на 3,1% дпр в реальному виразі завдяки зростанню номінальної мінімальної пенсійної виплати,

Доходи та видатки Державного бюджету

Джерела: Звіти Державного казначейства, Закон про Державний бюджет на 2009 рік із змінами, Проект закону про Державний бюджет на 2010 рік
Примітка: * план доходів і видатків уряду, ВВП на 2009 рік - оцінка ІЕД, ВВП на 2010 рік - прогоз

Середня заробітна плата

Джерело: Держкомстат

Реальні наявні доходи домогосподарств

Джерело: Держкомстат

затвердженої Урядом, та вчасній виплаті пенсій. Таким чином, внесок заробітної плати до доходів домогосподарств був лише трохи більшим за внесок доходів від соціальної допомоги та поточних трансфертів.

Ринок праці: Рівень безробіття (МОП) впав до 8,6% у другому кварталі 2009 року

За даними Держкомстату в першій половині 2009 року рівень безробіття за методологією МОП впав до 9,1% економічно активного населення у віці 15-70 років, хоча безробіття було на 2,9 відсоткові пункти (в.п.) вищим, ніж у відповідному періоді минулого року. В другому кварталі рівень безробіття за методологією МОП становив 8,6%, що є на 0,9 в.п. нижчим, ніж в першому кварталі, коли рівень безробіття стрімко виріс на фоні падіння економічної активності. Скорочення рівня безробіття більшою мірою відбулось в сільській місцевості завдяки сезонним сільськогосподарським роботам.

Монетарна політика: Інфляція становила 15,0% дпр у вересні

Споживча інфляція становила 15,0% дпр в вересні на фоні фактично збалансованої дії факторів, які прискорюють та сповільнюють інфляцію. З одного боку, знецінення гривні підтримувало інфляційні очікування та ціни на імпортні товари, що проявилось як обмежене підвищення цін на широкий спектр товарів споживчого кошика. З іншого боку, тривала слабкість споживчого попиту обмежувала інфляційний тиск та призвела до падіння цін на сезонні продукти, такі як фрукти та овочі.

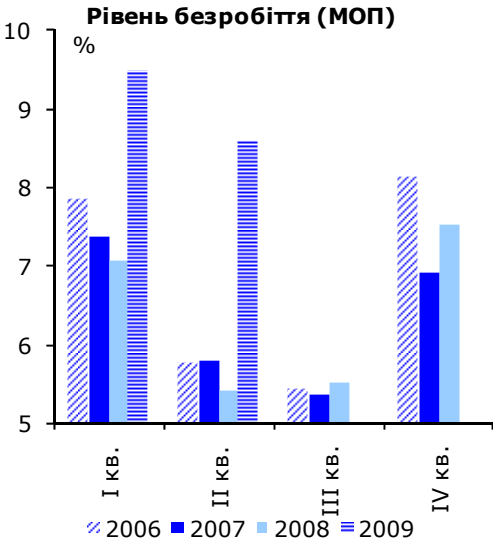
Ліквідність банків була стабільною у вересні, хоча і не такою великою, як влітку, оскільки інтервенції НБУ вилучали переважно готівкову гривню. Міжбанківські ставки залишились на рівні 3-7% річних, але обороти ринку продовжували бути невеликими.

Фінансові ринки: Нафтогаз запропонував реструктуризацію замість виплати за облігаціями

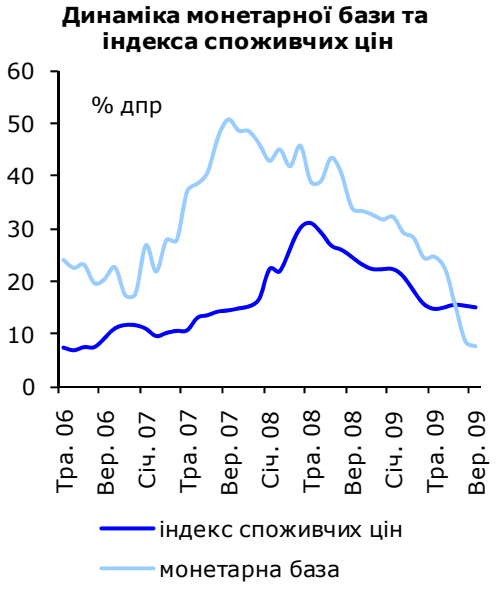
Державний борг. У вересні НАК "Нафтогаз України" оголосив умови реструктуризації єврооблігацій на суму 500 млн. дол. США, як підлягали погашенню 30 вересня 2009 року. Замість повернення боргу компанія запропонувала обміняти єврооблігації на нові цінні папери з прибутковістю 9,5% річних та терміном погашення в 2014 році. Ця пропозиція передбачає, що власники єврооблігацій одержить вищий купон, а нові облігації будуть повністю гарантовані державою. Проте сплату основної суми за цими облігаціями відстрочено на 5 років. Пропозицію щодо реструктуризації прийняли більш ніж 75% інвесторів. Формальне затвердження умов реструктуризації очікується 19 жовтня під час зібрання власників облігацій.

Міністерство фінансів додатково відібрало чотири банки у якості первинних дилерів на ринку державних цінних паперів, в результаті чого кількість дилерів зросла до дев'яти. Роль первинних дилерів полягає у сприянні розвитку ринку державних цінних паперів, що дозволить урядові збільшувати обсяги запозичень. Водночас виникає ризик завищення цін дилерами. Доцільність впровадження такого інституту в Україні стане зрозумілою пізніше. Ще однією спробою уряду збільшити обсяг запозичень стала розпочата Міністерством фінансів реалізація казначейських зобов'язань населенню. Казначейські зобов'язання були випущені зі строком обігу 12 місяців та купоном в 16% річних. Такий рівень доходності є нижчим за розмір ставки за річними депозитами у комерційних банках. Відповідно, попит на цей новий інструмент, ймовірно, не буде високим.

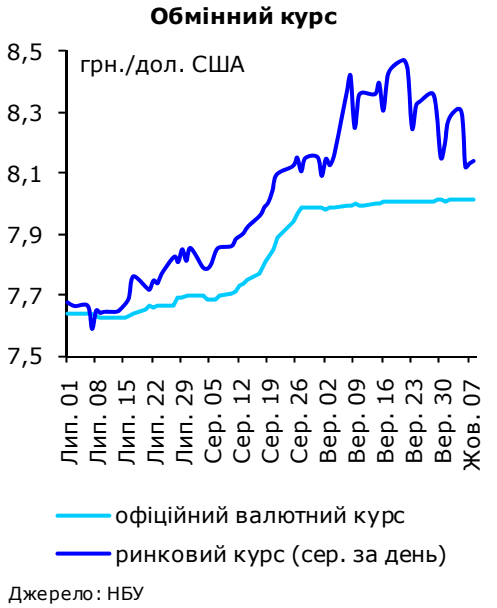
Міністерством фінансів було проведено у вересні розміщення облігацій внутрішньої державної позики в обсязі 1,3 млрд. грн. із середньозваженою доходністю 21,8% річних та строком погашення у 2009-2012 рр. Частка короткострокових облігацій внутрішньої державної позики залишилась великою та склала 83,0% загального обсягу розміщень.

Джерело: Держкомстат

Джерело: Держкомстат, НБУ

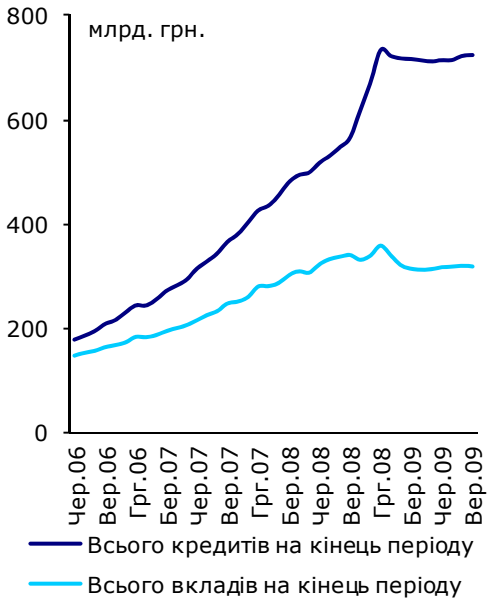
Джерело: НБУ

Обмінний курс. Гривня продовжила знецінюватись щодо долара США у вересні. Середньоденний міжбанківський курс за даними НБУ досягав 8,47 грн. за дол. США, а Рейтерс повідомляв про денні максимуми курсу гривні понад 8,50 грн. за дол. США. Гривня стабілізувалась у другій половині місяця, після того як НБУ підтримав національну валюту інтервенціями на суму в 1,2 млрд. дол. США, що стало найбільшим показником після лютого. Крім того очікування деяких учасників ринку щодо знецінення гривні були досягнуті і різниця між попитом та пропозицією зменшилась, підтримуючи гривню. Чистий попит на готівковому ринку зменшився до 0,5 млрд. дол. США. Однак ситуація залишається невизначеною, оскільки політична нестабільність може призвести до формування нових очікувань щодо знецінення гривні, а малі обороти ринку іноземної валюти призводять до великих перепадів курсу і означають, що він легко піддається маніпуляції

Банківський сектор. У вересні загальні обсяги депозитів впали на 0,4% дпм після чотирьох місяців зростання. Це відбулось внаслідок скорочення депозитів у іноземній валюті на 0,5% дпм і у національній валюті на 0,3% дпм. Падіння депозитів було пов'язано із відтоком вкладів населення у національній валюті, зумовлене нестабільністю національної грошової одиниці, тоді як депозити юридичних осіб неочікувано зросли на 1,2% дпм, ймовірно, завдяки збільшенню доходів.

Загальний обсяг виданих кредитів збільшився у вересні на 0,2% дпм. Банки розширювали кредитування корпоративних клієнтів у національній валюті, одночасно скорочуючи кредитування у іноземній валюті та споживче кредитування.

Розвиток банківської системи

Джерело: НБУ

Тема місяця: Бюджет

Проект Державного бюджету на 2010 рік: зростаючий дефіцит

Катерина Пількевич

Проект Державного бюджету на 2010 рік був поданий до Верховної Ради 15 вересня, що відповідає строкам, передбаченим у Бюджетному кодексі України. На 2009 рік доходи і видатки Державного бюджету заплановано на рівні 285 млрд. грн. (24,2% від ВВП) та 324 млрд. грн. (27,5% від ВВП), відповідно. Вони є вищими за аналогічні планові показники 2009 року як у номінальному виразі, так і по відношенню до ВВП. У 2009 році доходи і видатки було заплановано на рівні 22,8% та 25,5% від ВВП, відповідно.

Дефіцит бюджету встановлено на рівні 4,0% ВВП (46,7 млрд. грн.), не включаючи кошти на рекапіталізацію банків. Цей рівень відповідає умовам Меморандуму, підписаному між Україною та МВФ. Перевищення видатків над доходами насамперед пов'язано із зростанням видатків на обслуговування боргу та наповненням Стабілізаційного фонду, а також збільшенням трансфертів з Державного до місцевих бюджетів у 2010 році у зв'язку із запровадженням міжбюджетної реформи.

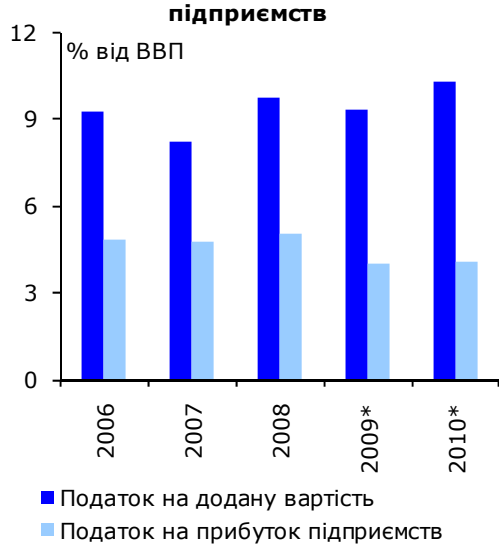
Проте дефіцит може бути вищим ніж запланований, враховуючи ризики, пов'язані із оцінками доходів та видатків Державного бюджету. По-перше, надходження від ПДВ і податку на прибуток підприємств скоріше за все будуть нижчими, ніж очікується, оскільки приріст доходів заплановано на значно вищому рівні, ніж приріст номінального ВВП та доходів підприємств наступного року. Крім того, запланований рівень відшкодування ПДВ видається надто низьким, враховуючи прогнозований урядом обсяг експорту. З боку видатків, уряду, можливо, доведеться витратити додаткові кошти на субсидування дешевого газу для населення та місцевих теплокомуненерго, а також на фіскальних розривів в Пенсійному фонді.

Інші ризики пов'язані з джерелами фінансування дефіциту Державного бюджету, а саме з надходженнями від приватизації та запозичень. Відповідно до проекту Бюджету на 2010 рік обсяги надходжень від приватизації у 2010 році мають зрости на 17,6% до 10 млрд. грн. у порівнянні з планом на 2009 рік. Як і раніше, основні об'єкти для продажу – це "Укртелеком" та енергогенеруючих компанії, приватизація яких планується вже кілька років. Такий план приватизації може виявитись занадто амбіційним, якщо політичні конфлікти щодо приватизації, які фактично зупинили процес приватизації після 2005 року, триватимуть і надалі.

Уряд має намір запозичити на зовнішньому ринку 15,5 млрд. грн. або 8,1 млрд. дол. США, з яких 1 млрд. дол. США очікується отримати від розміщення єврооблігацій завдяки очікуваному поступовому пожвавленню попиту на ринку державних цінних паперів країн, що розвиваються знаходяться у процесі становлення. Крім того, за планом позики міжнародних фінансових організацій на фінансування проектів економічного розвитку складуть 7,4 млрд. грн. Зовнішніх запозичень буде достатньо для покриття сплати основної суми боргу та відсотків у 2010 році. Проте, за оцінкою ІЕД, існує ризик того, що уряду не вдасться розмістити зовнішні облігації через недостатню зацікавленість з боку інвесторів.

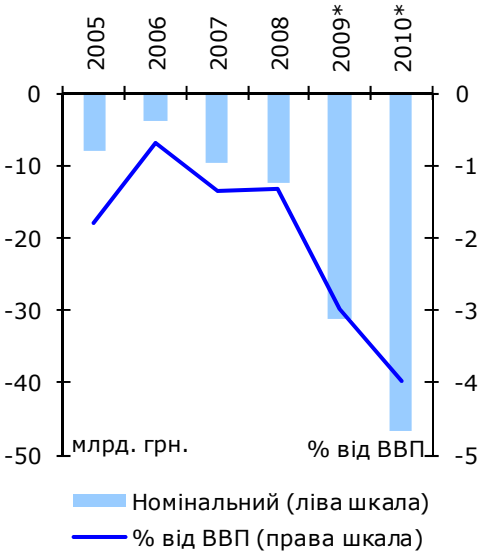
Додаткове джерело ризику пов'язане із зростанням частки внутрішніх запозичень у загальному розмірі фінансування дефіциту Державного бюджету. Внутрішні запозичення будуть складати 77,8% запозичень у 2010 році порівняно з 57,2% у 2009 році. Уряд планує випустити ОВДП на суму 54,4 млрд. грн., з яких 33,2 млрд. грн. буде спрямовано на погашення боргів. Загальний випуск ОВДП у 2010 році, включаючи облігації випущені для рекапіталізації банків, може досягти 105 млрд. грн. або 8,9% від

Доходи від ПДВ та податку на прибуток підприємств

Джерела: Звіти Державного Казначейства, Закон про Державний бюджет на 2009 рік, Проект закону про Державний бюджет 2010 рік

Дефіцит Державного бюджету

Джерело: Звіти Державного Казначейства, Закон про Державний бюджет на 2009 рік (грудень 2008 року), Проект закону про Державний бюджет на 2010 рік
Примітка: * – план

ВВП. Великі обсяги запозичень приведуть до подальшого підвищення витрат на обслуговування боргу та можуть частково витіснити приватні інвестиції. Більш того, це може призвести до посилення інфляційних процесів, якщо більшу частину випуску викупить НБУ на вторинному ринку.

Високий дефіцит бюджету у 2010 році призведе до подальшого зростання державного боргу. Відповідно до даних Міністерства фінансів, державний борг досягне рівня 27,2% від ВВП в кінці 2010 року. Це майже вдвічі більше за рівень 2008 року. Крім того, уряд буде уповноважений випустити 45 млрд. грн. державних гарантій на додачу до 75 млрд. існуючого гарантованого боргу. Порівняно з іншими країнами, розмір державою боргу України залишатиметься на безпечному рівні. Проте існує значний ризик виникнення проблем з рефінансуванням боргу.

Економічні Тенденції		IVкв 08	Iкв 09	IIкв 09	III кв 09	Трв.	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	17,5	1,7	2,6	…	2,3	2,6	3,8	0,4	…
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-3,1	-31,9	-31,1	…	-31,9	-31,1	-30,4	-29,6	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-16,0	-56,7	-54,9	…	-55,8	-54,9	-54,3	-53,6	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	18,6	-11,5	-15,2	…	-15,3	-15,2	-15,9	-15,9	…
Середня заробітна плата	грн.	1914	1736	1892	…	1851	1980	2008	1849	…
ІСЦ	% дпр	22,3	18,1	15,0	15,0	14,7	15,0	15,5	15,3	15,0
ІВЦ	% дпр	23,0	12,8	-0,9	1,6	1,9	-0,9	-3,7	-3,7	1,6
Експорт (дол. США, кум.)***	% дпр	33,8	-35,6	-42,2	…	-44,1	-46,8	-49,0	…	…
Імпорт (дол. США, кум.)***	% дпр	39,1	-45,2	-49,5	…	-52,0	-53,4	-53,8	…	…
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-16,1	-0,8	-1,9	…	-2,2	-2,4	-3,1	…	…
Поточний рахунок, на кінець періоду	млрд. дол. США	-12,9	-0,7	-0,8	…	-0,7	-0,8	-1,1	-1,1	…
Поточний рахунок (кум.)	% ВВП	-7,1	-3,4	-1,5	…	x	x	x	x	x
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	31,5	25,4	27,3	28,2	27,8	27,3	29,6	28,9	28,2
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	31,5	28,1	22,4	7,5	24,5	22,4	15,6	8,5	7,5
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	21,0	26,5	19,1	17,9	18,5	18,5	18,5	17,5	17,8
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	6,49	8,09	7,76	8,00	7,70	7,63	7,86	7,97	8,31
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	6,21	7,70	7,66	7,82	7,65	7,62	7,70	7,81	8,00
Обмінний курс, середній	євро	8,22	10,06	10,41	11,18	10,39	10,67	10,82	11,13	11,64

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, Reuters, власні розрахунки,
" Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: Держкомстат),
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
* Місячні показники не враховують регулярні квартальні перегляди ВВП
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
*** Зростання у доларовому виразі

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	949,9
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	180,2
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,1
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,2	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9
Поточний рахунок	% ВВП	3,8	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,7
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		III 06	IV 06	I 07	II 07	III 07	IV 07	I 08	II 08	III 08	IV 08	I 09	II 09
ВВП	млрд. грн.	150,4	157,7	137,6	165,1	197,4	212,8	187,7	233,7	275,8	252,7	183,2	207,1
Реальний ВВП	% дпр	6,9	9,5	8,9	8,6	6,2	7,4	6,3	6,2	6,4	-8,0	-20,3	-17,8
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	11,8	9,9	14,7	15,5	15,2	19,0	22,5	13,3	16,7	1,6	-11,6	-11,6
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	5,8	1,0	0,8	6,2	4,4	2,4	-0,2	1,3	-0,2	0,2	1,8	-5,8
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	17,9	18,3	24,4	23,5	18,9	23,8	19,4	12,0	0,1	-17,4	-48,7	-57,8
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	3,2	1,0	4,9	5,2	0,1	5,6	4,4	7,2	18,9	-10,4	-15,9	-32,3
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	8,3	6,4	12,9	19,6	13,7	27,2	23,8	24,4	31,8	-4,2	-35,6	-53,6
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	-5,6	8,1	4,8	6,8	-9,3	7,1	0,5	-0,5	21,9	20,7	1,3	2,6
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	7,3	7,2	15,0	13,2	13,1	4,4	9,0	9,4	1,8	-22,6	-36,5	-19,6
Будівництво (реальна)*	% дпр	1,4	4,2	13,3	8,2	12,7	5,8	-1,5	-6,3	-17,0	-32,7	-54,1	-33,0
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	20,0	21,9	14,3	17,5	25,3	15,0	15,7	10,9	2,2	-13,9	-18,0	-17,6
Транспорт (реальна)*	% дпр	9,4	5,3	7,0	5,6	8,0	10,2	10,2	14,1	10,8	-4,3	-14,4	-8,6
Платіжний баланс													
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	0,5	-1,4	-1,1	-0,6	-0,3	-3,3	-3,7	-3,4	-2,1	-3,7	-0,8	-0,1
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	1,7	-4,3	-4,0	-1,9	-0,8	-7,7	-10,0	-7,1	-3,7	-9,2	-3,4	-0,2
Баланс товарів	млн. дол. США	-884	-2022	-1735	-1701	-2684	-4452	-4490	-4171	-3868	-3562	-937	-946
Баланс послуг	млн. дол. США	1054	347	50	448	1614	308	77	308	1341	15	186	528
Поточні трансферти	млн. дол. США	851	910	732	844	947	1016	740	833	831	723	629	1054
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1736	1359	1709	1934	3927	1648	2430	3091	3324	1058	847	1247
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	370	3350	1816	1477	616	1844	217	160	-690	-967	-436	-380
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	19,2	22,4	23,0	25,9	30,6	32,5	33,2	35,5	37,5	31,5	25,4	27,3
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,02	5,03	5,04	5,02	5,01	5,04	5,03	4,79	4,70	6,49	8,09	7,76
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	4,96	4,85	6,21	7,70	7,66
Бюджет													
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	31,9	32,8	33,3	32,8	30,8	31,1	32,9	32,0	29,5	31,6	35,9	31,6
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,1	4,1	5,1	5,3	4,9	4,8	5,2	5,1	4,3	4,9	5,3	5,5
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4,3	6,7	3,8	4,1	4,1	6,4	4,2	4,5	5,0	6,3	4,0	3,4
Податок на додану вартість	% від ВВП	9,7	9,3	10,4	9,8	8,7	7,6	10,6	10,9	9,8	7,8	12,1	8,6
Акцизні збори	% від ВВП	1,5	1,5	1,8	1,7	1,6	1,3	1,5	1,3	1,2	1,4	2,0	2,4
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	29,4	36,6	28,4	31,0	29,6	36,7	29,8	31,6	27,2	41,2	35,5	37,8
Поточні видатки	% від ВВП	24,9	29,2	26,9	28,4	25,9	27,3	28,9	28,5	22,4	33,8	34,6	36,1
Капітальні видатки	% від ВВП	4,5	7,4	1,6	2,6	3,7	9,4	1,0	3,1	4,8	7,4	0,9	1,8
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-2,4	4,0	4,7	1,7	1,2	-6,2	3,0	0,4	1,9	-10,3	0,0	-6,4
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,1	0,1	0,5	0,5	0,3	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Ринок праці													
Середня зарплата (реальна)	% дпр	18,8	11,3	14,7	13,9	14,9	15,7	13,8	7,1	7,1	1,1	-10,9	-8,5
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	20,3	16,3	17,5	17,4	14,9	16,4	19,0	10,1	6,6	2,7	-7,3	-8,3
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	6,4	6,8	7,4	6,6	6,2	6,4	7,1	6,2	6,0	7,5	9,5	9,1
Банківський сектор													
Грошовий агрегат М0	% дпр	23,7	24,5	26,2	30,6	41,1	48,2	48,4	48,6	37,9	39,3	33,9	22,8
Грошовий агрегат М2	% дпр	36,7	34,3	38,6	40,7	47,8	50,8	52,7	48,8	37,4	31,0	12,0	5,3
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	39,7	37,3	50,7	56,3	64,8	71,9	67,9	67,0	53,3	7,5	-10,9	-16,1
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	64,3	57,5	52,3	43,8	38,4	32,5	35,2	32,9	31,2	66,3	31,8	33,0
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	49,0	52,3	52,4	57,2	60,7	72,7	81,2	70,6	54,9	40,4	27,6	27,8
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	90,4	95,4	98,9	97,4	91,0	75,4	71,3	57,9	53,4	103,6	70,8	48,7
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	76,6	79,5	84,1	86,5	87,9	85,7	84,8	67,2	50,9	73,3	50,8	37,3
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	63,5	64,9	65,8	67,3	68,2	69,2	69,1	68,6	66,8	69,8	69,9	68,2
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	14,6	15,1	14,0	13,9	13,7	14,0	15,7	17,6	17,7	21,6	26,2	19,1
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	11,3	11,5	11,5	11,4	11,3	11,1	10,9	11,9	12,4	11,9	9,6	9,6
Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністе													
розрахунки ІЕД													
* зміна доданої вартості													

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.